

TÄNA LEHES:

Puurmanis avati uus liiklussõlm

Korraldatud jäätmevedu käivitub märtsis

Linnapea võõrustas noormaidlejad

Adaveres oli vägivallavastane konverents

KROONING
DEEBETKAART aastast 1992

95^{energy} **14.10**
D **15.10**

Hind kehtib 05. - 11. detsember
Lähitanklad Põltsamaa ja Võhma
Kaardikeskus E-R 666 0490 510 6505

Uus valik vannitoavaipu laiusga 65 cm ja 130 cm

EhitusGamma Avatud: E-R 8-18, L 9-15
Kauplus EhitusGamma
PÕLTSAMAA, Viiandi mnt 2, tel. 776 2505
www.ehitusgamma.ee

Põltsamaa kaunistamisel pannakse suurt rõhku sildadele, seda siis nii suvel kui ka talvel. Jõuluajal ehivad Suurt silda lisaks taimeseadetele ka laternad.

Jõulutuled panevad linna särama

Jõulukuule hakatakse mõtlema juba novembris. Esimeseks adventiks oli Põltsamaa linn jõulutuledes. Linna haljastusspetsialisti Külliki Mattiseni näpunäidete järgi linna jõuluehteid üle seadnud OÜI Eltor kulus selleks koguni terve töönädal.

„Nagu suvisel ajal, nii ka talvel püüame Põltsamaal just sildade kaunistamisele suurt tähelepanu pöörata. Oleme sildade linn ja meil on atraktiivne jõgi. Sildade ehituslik olukord pole küll kiita, kuid kaunistamisega annab palju ära teha,“ ütleb linna kaunistustööde eestvedajaks olnud haljastusspetsialist Külliki Mattisen.

Suurt rõhku pandi ka roosisaare kaunistamisele.

„Seal on suvel ilus ja me tahaksime, et nii oleks ka talvel. Asub ju saarel linna jõulukuusk ning toimub adventiaja ja jõulurahu väljakuulutamine,“ nimetab spetsialist täpsustades, et roosisaar sai sel talvel täiesti uue jõuluvalgustuse. Põhjuseks asjaolu, et varasemad punased võrkkaunistused on paaril viimasel aastal vandaalide tõttu palju kannatada saanud.

Kokku kulutati sel aas-

tal jõlukaunistuste mu-retsemisele 45 000 krooni. Raha tuli selleks linna eelarvest.

Linna haljastusspetsialist ise tõstukis

Roosisaarele annavad tänava jõuluvalgust valged „lumekuulid“ ning kolme erinevat värvi sinised palikesed. Uue ringtee haljasalal Maxima ja Selveri juures eretab säravas sinises toonis valguspuuke.

„Sinine värv on talvel kuidagi erk ja rõõmus, eriti siis, kui lund juhtub olema,“ sõnab Mattisen.

Linna kaunistamise eest hea seisnud spetsialisti sõnul sujus koostöö Eltor OÜga suurepäraselt. Koos käidi ka Tallinnas firmas Adam, kellelt juba mitmeid aastaid linna jõulutuled on ostetud.

„Mul oli ettekujutus olemas ja et sellele vastavad tuled osta, käisime neid koos toomas,“ räägib Mattisen. „Roosisaarel käisin ise tõstukikoris kaasas, et valgustus saaks täpselt nii üles pandud, nagu ma seda ette kujutasin.“

Linnakodanikud aitavad kaasa

Suure linnakuuse, õigemini nulu tuled jäid

kui teistel puudel, on süvenditeni välja jõudnud. Et puu seisukorda täpsemalt määratleda, kutsutakse tulevikus erialaspetsialist seda hindama.

Lisaks linna jõlukaunistustele on kaunistanud omi asutusi ja kodusid ka paljud linnakodanikud, kellele Mattisen selle eest tänulik on. Ta nendib, et see annab linna üldpildile väga palju juurde.

„See tervik, mis ühistööna moodustub, loob just selle meeolu ja paneb linna särama,“ ütleb Mattisen.

ÜLLE LÄTTE

Linnas asuvad kauplused ja asutused püüavad anda ka oma jõulueelse panuse. Põltsamaa Majandusühistu hoonele ukerdavad lõbusad päkapikud.

KOGUDUSTES
EELK PÕLTSAMAA NIGULISTE KOGUDUSES

Reedel, 7. detsembril kell 18.00 noorteõhtu kiriklas.

Laupäeval, 8. detsembril kell 15.00 jõulumuusika kontsert kirikus.

Pühapäeval, 9. detsembril kell 11.00 2. adventipühapäeva leeripüha jumalateenistus armulauaga.

Kell 16.00 kaunimate jõululaulude laulmine.

Kolmapäeval, 12. detsembril kell 12.00 piiblitund kiriklas.

EKNK PÕLTSAMAA JORDANI KOGUDUSES

Pühapäeval, 9. detsembril kell 11.00 2. adventi jumalateenistus ja laste pühapäevakool.
Info tel 56633720,
www.jordan.ee

PÕLTSAMAA ADVENT-KOGUDUSES

Reedel, 7. detsembril kell 19.00 palvejumalateenistus.
Laupäeval, 8. detsembril kell 10.00 piiblitund.
Kell 11.00 jumalateenistus.

EAÕK PÕLTSAMAA PÜHAVAIMU KOGUDUSES

Pühapäeval, 9. detsembril kell 10.00 liturgia.

MÜÜA LÕHUTUD KÜTTEPUUD

Lepp 50 cm, märg,
hind 400 kr/m³
Lepp 50 cm, kuiv,
hind 500 kr/m³
Lepp 30 cm, märg,
hind 430 kr/m³
Lepp 30 cm, kuiv,
hind 530 kr/m³

TELLIMINE TASUTA
LÜHINUMBRIL 1667

www.talumaa.ee

Uus päästeteenistuse seadus ei mõtle päästjatele

Päästjate vastutusrikas ja riskialdis teenistus vajavad reguleerimist nagu kõik muu siin maailmas. Esimene tõsisem katse antud valdkonna parandamisel sai tehtud juba möödunud aasta kevadel keskfraktsiooni poolt, kuid tookord lükati eelnõu tagasi. Nüüd Riigikokku jõudnud värske koalitsiooni poolt valmistatud PäTS ehk päästeteenistuse seadus on küll igati tervitatav eelnõu, kuid kahjuks suurte puudustega. Õigupoolest on antud seadustest päästjatel niisama palju abi, kui keegi ulataks meile päikeselisel suvepäeval vihmavarju.

KALLE LAANET,
Riigikogu
õiguskomisjoni
aseesimees,
Keskerakond

15-aastase ja enama staažiga päästjatele on muidugi kena žest. Seda kinnitab asjaolu, et hetkel on riigis tervelt 17 päästjat, kes antud võimalust kasutada saaksid. Eelnõu võiks veidikenegi arvestada päästjate töö iseärasustega ja võimaldada neil väärikale pensionile minemist oluliselt varem. Seda enam, et igapäevaelus me 60-aastast täisvartustel tuletõrjujaid naljalt rakustel turmmas, voolikuid vedamas ja abivajajaid tassimas ei leia.

60-aastased tuletõrjujad

Antud seaduses on palju vasturääkivusi. Siseminister kui eelnõu algataja rõhutab päästjate sotsiaalsete garantiide uudsust ehk eelnõus sätestatakse päästjate pensionitasusid vastavalt staažile 10 kuni 50%. Paraku ei räägi ta sellest, et avaliku teenistuse seaduse alusel makstakse kõikidele avalikus teenistuses olevatele inimestele täpselt samadel tingimustel pensionitasusid. Positiivne on, et päästjale tööstaaži andvate töökohtade ja ametite ring on üsna lai, hõlmates näiteks siseministeeriumis töötanud päästeametnikke. Samas on ka selge, et niivõrd stressirohkel ja füüsiliselt koormaval alal, kus kaalul on inimelud, suudavad riikliku vanaduspensionini töötada vaid kõige vapramad ja jonnakamad 63-aastased inimesed. Eelnõu poolt pakutud võimalus minna 3 aastat varem pensioni ootele

päästja täistöökoht. Antud regulatsiooni eesmärgiks on eelnõu loojate sõnul viia sisse hulgaliselt osalise tööajaga kohti väiksema töökoormusega regioonides. Ilmselt muudavad koduvalved ka töögraafikute tegemise oluliselt "paindlikumaks". Tegelikuses põhjustab valveaja kehtestamine aga nendegi väheste vaprate päästjate teenistusest lahkumise. Või hakkavad päästjad tundma veel suuremat huvi mitmes kohas paralleelselt töötamise vastu. Sellega pannakse aga tõsise küsimärgi alla teatud piirkondade (eriti väiksema asustusega) päästeteenistuse jätkusuutlikkus.

12-tunnine vahetus ei ole parem kui 24-tunnine vahetus

Veel üks suur vajakajäämine puudub päästjate tööaega ehk dilemmat, kumb on parem, kas 12-tunnine või 24-tunnine vahetus. Eelnõu seletuskirjas leitakse, et 12-tunnise vahetuse töötamise aeg on reguleeritud töö- ja puhkeaja seaduses ning seega eelnõus eraldi reguleerimist ei vaja. Sisuliselt tähendab see aga seda, et praegused 24-tunnised valved asendatakse 12-tunnistega. Idee tundub esmapilgul hea, kuid seda vaid juhul, kui oluliselt väheneks ka päästjate tööaja norm ilma töötaasu vähenemiseta. Kohustuslikku tööaja normi arvestades eelistavad päästjad ise pigem pikemaid valveid, sest nii töötades tekib rohkem vabu päevi ja võimalus tösta pere sissetulekut valvete vahelisel ajal. Kui eelnimetatud lisasissetulekut enam ei võimaldata 12-tunniste valve-

te tõttu, siis paljud päästjad oleksid sunnitud armastatud töölt lahkuma, et otsida selline töökoht, mille palk võimaldab perekonna äraelamise.

Just võimaluse kärpimine päästjatel samaaegselt töötada teistes töökohtades ongi koalitsiooni üheks argumendiks 12-tunnise valve rakendamisel. See on aga üsna ebainimlik otsus, võttes arvesse sama seadusega päästjatele rakendatavat minimaalselt tasustatavat koduvalvet ja osalist tööaega.

Kindlasti tuleks antud eelnõu puhul silmas pidada ka seda, et 12-tunnised valved muutuvad tihti pikemaks, kuna töö iseloomu arvesse võttes ei ole iseenesest mõistatavalt võimalik jätta vastamata hädakutsetele, mis tulevad valve lõpus. Kui maja põleb, siis minnakse seda loomulikult ka kohe kustutama, mitte ei jäeta kutsed ootele, et see järgmisele valvele üle anda.

Huvitav on eelnõu juures seegi, et koduvalvete kõrval tahetakse sisse tuua ka tsiviilõigustlike lepingud, kus tsiviilisikud võtaksid endale päästjate kohustusi. Juba logistiliselt saab põnev olema, kui operatiivselt siis uue eelnõu jõustumise põleva maja kustutamise või kustumiseni jõutakse.

Selge on see, et valitsuse poolt Riigikogu menetluse esitatud seaduseelnõu päästeteenistujate motivatsiooni ei tõsta ja noori spetsialiste päästevaldkonda juurde ei too. Kui päästeteenistuse seadus peaks praegusel kujul vastu võetama, siis peab piinlikkustundega nentima, et päästjad on küll viimased, kelle huvide eest antud seadus seisab.

Müüa lõhutud KÜTTEPUUD

10 km raadiuses Põltsamaalt transport TASUTA. Kaugemale hind kokkuleppel.

Asume Lustiveres.
Tel. 776 9409, 507 8184.
E-mail: info@actively.ee
www.actively.ee

50 cm (märg lepp)
hind 400.-/m³
30 cm (märg lepp)
hind 460.-/m³
50 cm (kuiv lepp)
hind 500.-/m³
30 cm (kuiv lepp)
hind 530.-/m³
50 cm (kuiv okaspuu)
hind 420.-/m³
30 cm (kuiv okaspuu)
hind 470.-/m

Kinnisvara

Info tel. 505 5855

VÕTAB MÜÜKI: kortereid, elamuid ja kinnistuid
OSTAB: Põltsamaal ehituskruunte, metsakinnistuid ja raieõigust
MÜÜB: eramuid, kortereid, kinnistuid
Abi asjaajamisel.
Aitame leida teie kinnisvarale mugavalt ja kiirelt ostja.

METSAGA SINA PEAL

HOLMEN

METS

kasvava metsa,
kinnistute ja
metsamaterjali ost

www.holmen.ee

Ilmar Aruoja
metsameister
GSM 506 1146
ilmar@holmen.ee

Holmen Mets AS,
Pärnu mnt 105,
11312 Tallinn,
tel 665 2440,
holmenmets@holmen.ee

VASTUKAJA

Kardiraja müra on vaid vallaametnike ettekääne venitamiseks

Peaaegu vajalikuks esitada oma arusaamad Veski II kinnistu detailplaneeringu menetlemise kohta tulenevalt 28.11.07 ajalehes Vali Uudised ilmunud artiklist, kus vallavanem on minu tegevust kinnistu arendamisel nimetanud kuriteoks.

Mina nimetaksin kuritegudeks vallavanema õigusvastast tegevust nii vallavalitsuse kui ka isiklike asjade korraldamisel.

Müraprobleem sai alguse maikuus 2006, kui pöördusin ehitusnõuniku poole sooviga algatada detailplaneeringu minule kuuluval Veski kinnistul. Ehitusnõunik tegi minule ettepaneku kõigepealt kindlaks teha kardirajalt tuleneva mürataseme vastavus kehtivatele normidele.

11.09.06 tegime koos ehitusnõunikuga minu poolt tellitud müra mõõtmise protokollil alusel kindlaks, et mõõdetud müratase ei ületa kehtivat normtasemet 65 dB.

13.09.06 algatas vald minu taotluse alusel planeeringu.

26.10.06 andis vald välja ehitusloa vee- ja kanalatsioonitrasside ehitamiseks, mille alusel on tänaseks valmis ehitatud ja linna trassidega ühendatud trassid planeeri-

tavate kruntide, bensiinijaama ning kardiraja tarbeks.

19.03.07 esitasin valminud detailplaneeringu eskiisi Vallavalitsusele tutvumiseks. Pärast seda hakkasid tekkima esimesed lahkarvamused: vallaametnikud muutsid mitmeid varasemates kokkulepetes, detailplaneeringu algatamise korralduses, detailplaneeringu lähteülesannetes ja lepingus kajastatud seisukohti:

- kui varem oli kokku lepitud ja sätestatud, et detailplaneeringu koostatakse vastavuses üldplaneeringuga, siis nüüd asusid vallaametnikud seisukohale, et nii see enam ei ole. Korralduses, lähteülesannetes ja lepingus sätestatud keegi muutnud ei ole.

- vallaametnikud „avasid“ väidetavalt üldplaneeringust tulenevad piirangud seoses maakasutuse sihtfunktsiooniga (väike osa planeeringualast pidavat olema puhke- ja elurajad). Lähtealus-tes sellist piirangut sätestatud ei ole.

- kui enne detailplaneeringu algatamist läbiviidud müraolukorra hindamisel jõudis ehitusnõunikuga ühisele järeldusele, et kardirajalt tuleneva müra normtasemet ületamist ei esine, siis nüüd

tõstasid vallaametnikud müraprobleemi uuesti ja keeldusid seejuures pika aja jooksul määrast, millise kategooria alaga on üldse tegemist.

- kuigi 24.05.07, pärast minu poolt tellitud uute müra mõõtmise tulemuste vallale esitamist, sai minule ja minu arvates ka vallale selgeks, et müra normtasemet ületamist ei esine ka II kategooria ala puhul (uus normtaseme 50 dB), venitas vald müraprobleemile viidates otsuse tegemisega detailplaneeringu vastuvõtmise kohta jätkuvalt edasi.

28.05.07 esitasin vallavalitsusele taotluse, millega palusin detailplaneeringu vastu võtta.

31.05.07 sain vallavalitsusest vastuse, milles vallavalitsus teatas, et suunab detailplaneeringu kooskõlastamiseks Jõgeva maavanemale. 02.06.07 esitasin tulenevalt nimetatud vastusest vallale oma vastuväited valla õigusvastase käitumise suhtes ja taotlesin teist korda detailplaneeringu vastuvõtmist.

16.08.07 esitasin vallavalitsusele kolmandat korda taotluse, et minu poolt 28.05.07 esitatud taotlus saaks vastuse. Vald vastas 27.08.07, et peab vajalikuks enne detailpla-

neeringu vastuvõtmist müraprognooosi kaardi koostamist. Selline valla käitumine ei tulenenud minu arusaamise järgi seadusest, st oli õigusvastane. Sellest oma seisukohast teavitasin 28.08.07 ka valda oma juba neljandas taotluses.

Minu arusaamise järgi vastab minu poolt 28.05.07 esitatud taotlus lähtealustele ja kehtivale õigusele ning tulenevalt sellest oleks vallavalitsus pidanud taotluse kohta 30 päeva jooksul (28.juuniks) vastu võtma otsuse.

13.11.07, pärast seda, kui vald oli kätte saanud tema poolt tellitud müraprognooosi kaardi (maksis kopsaka summa maksumaksja raha), millest veel kord ja jätkuvalt selgus, et müra normtasemet ei ole ületatud, otsustas Vallavalitsus detailplaneeringu lõpuks vastu võtta ja menetlust jätkata.

Mind üllatab vallavanema jätkuv ja minule arusaamatu võitlus planeeringu vastu. Mind ei üllata enam see, et vallavanemat tema tegevustest jätkuvalt ei huvita õigusaktidega kehtestatud normid, ekvivalendid ja arvutused. Tulenevalt ülaltoodust, aga ka menetluse käigus vallavanema väljütlemisest olen aru

saanud, et vallavanem kaitseb vallaelanike huve mitte õigusaktide alusel, vaid ainult oma isiklike arusaamiste alusel.

Kokkuvõtteks võin öelda, et kardiraja müra ei ületa isegi valla poolt minu jaoks kehtestatud väga kõrget müranormi (kehtestatud norm on mõeldud lasteade ja koolide ümbruse tarbeks). Tunduvalt suuremat müra teevad maanteeliiklus, rollerid ja muruniidukid.

REIN PÕLDMAA,

Põltsamaa vallas asuva Veski II kinnistu omanik

Mõisted müramäärusest:

müra kriitiline tase – ebarahuldav tase, hoonete ehitamine üldjuhul keelatud (II kat-65 dB, III kat-70 dB); müra piirata – rahuldav müratase, ületamisel rakendatakse meetmeid (II kat-60 dB, III kat-65 dB)

Mõned müratasemete näited: kardiraja müra arvatud tase (sõitsid hobikardid) 7. krundil 45,3 dB kardiraja müra arvatud tase (toimus kardivõistlus) 7. krundil 24,5 dB autoliikluse müra arvatud tase 1. krundil 56,6 dB mõõdetud max müratase täielikus vaikus 7. krundil 53,2 dB müratase kooli I klassis on 70 dB; müratase lasteaias rühmas on 80 dB; müratase muruniiduki töötamisel on 100 dB

KOMMENTAAR

Toivo Tõnson, Põltsamaa vallavanem:

Vallavolikogu ei saa detailplaneeringut kehtestada enne, kuni see pole läbinud avaliku väljapaneku perioodi ning avalikku arutelu. Avalik arutelu Veski II kinnistu üle toimub teatavasti 12. detsembril. Meie poolt tellitud kontrollkaart mürataseme mõõtmistulemuste osas näitas, et kahel kardiraja läheduses plaanitaval elamukrundil on müratase normi arvestades n-õ väga piiri peal. Ka vallal toimub sellel teemal kirjavahetus tervisekaitsjatega ning meile pole antud ühtki korraldust see detailplaneering tingimata kehtestada. Vallavalitsuse otsus on siiani olnud selline, et kaks elamukrunti on selle detailplaneeringu kohaselt kardirajale liiga lähedal ning seetõttu ei tohiks sellist detailplaneeringut kehtestada. Inimene tahab pärast tööpäeva ja vabal ajal oma kodus ikka rahulikult olla ning kui kardirajalt kostub müra teda tõsiselt häirib, siis kogemustele toetudes võib öelda, et ta pöördub oma sellekohase murega valda, mille territooriumil nii kardirada kui ka tema elamukrunt asuvad. Mina vallavanemana olen kohustatud võimalike mürast põhjustatud ohtude peale mõtlema ja püüdma neid vältida. Kuid lõpliku otsustusõigus selle detailplaneeringu üle on Põltsamaa vallavolikogul. Kui vallavolikogu oma 20. detsembril planeeritud istungil otsustab detailplaneeringu Veski II kinnistul kehtestada, siis on see volikogu õigus ja seda tuleb sel juhul aktsepteerida.

LÜHIDALT

Jõgevamaa bussisõitjaid võib hakata vedama AS ATKO Bussiliinid

5. detsembril tunnistas Jõgeva maavalitsuse riigihankekomisjon avaliku liiniveo riigihankele laekunud neljast pakkumisest parimaks aktsiaseltsi ATKO Bussiliinid pakkumuse.

“ATKO Bussiliinid tegi soodsaima pakkumise, mis vastas meie ootustele ja võimalustele,” ütles Jõgeva maavanem Aivar Kokk. Kuigi vaidlustamisperiood kestab veel seitse tööpäeva, võib maavanema sõnul olla kindel, et ühistransporditeenus jõgevamaalaste jaoks järgnevatel aastatel ei halvene.

Jõgeva Maavalitsuse kahe kuu eest väljakuulutatud riigihankele “Avalik liinivedu Jõgeva maakonna bussiliinigrupis nr 1” laekus tähtjaks ehk 4. detsembri keskpäevaks neli pakkumust, mis kõik tunnustati hanketingimustele vastavaks. Oma pakkumise tegid AS Marsruut, AS MTG, AS ATKO Liinid ning AS ATKO Bussiliinid.

1. veebruarist 2008 kuni 31. juulini 2015 tuleb uuel vedajal teenindada 5,6 miljonit liinikilomeetrit.

Kuni järgmise aasta jaanuari lõpuni teenindab kõnealusel Jõgeva ja Mustvee piirkonna liine AS ATKO Liinid. Põltsamaa piirkonna liinidel veab sõitjaid alates 2005. aastast OÜ Eltor, kellega sõlmitud leping kehtib 30. juunini 2013.

Jõgevamaalased on hakanud rohkem taarat automaatidesse tagastama

Eesti juhtiva pakendi-automatide tarnija Tomra statistika kohaselt tagastati Jõgevamaal suvekuudel Tomra automaatidesse kokku 245 tuhat ühikut joogitaarat, mis on eelmise aasta sama perioodiga võrreldes üle kolme korra rohkem.

Jõgevamaal on kokku 10 Tomra automaati, millest tänava viimaste kuude jooksul lisandunud 5 - Jõgeva Selverisse, OG Elektra Toidukauplusesse, Jõgeva Säästumarketisse, Põltsamaa Selverisse ning Põltsamaa Majandusühistu Puurmani poodi.

Jõgevamaal tagastati tänavu juunis 68 000, juulis 82 000 ja augustis 94 000 ühikut panditaarat.

- ◆ Internett
- ◆ SAT-TV
- ◆ Antennitööd
- ◆ TV-remont

tel. 56653871 7765185
Põltsamaa Vahe tn. 5

Liiklusrikkumisest teata Liiklusliini numbrile

14 900

Puurmani uus liiklussõlm tõi Tartu Põltsamaale lähemale

Kui möödunud aasta novembris kirjutati Puurmanis alla sinna kavandatava liiklussõlme ehitamise lepingule, siis nüüd, aasta hiljem, täpsemalt kolmapäeval oli nii Puurmani inimese kui ka väga paljude Eesti elanike jaoks rõõmupäev - uus liiklussõlm avati ametlikult. Puurmani liiklussõlm läks maksma 160 miljonit krooni ning selle ehitus valmis AS Merko Ehitus.

Olgugi, et uuest liiklussõlmest pääseb üle juba septembrikuust alates, avati see ametlikult üleile. Rõõm oli seda suurem, et avatseremoonia toimus üle Pedja jõe viival Tallinn-Tartu maanteed aastakümneid “teenitud” vanal sillal, mis algselt kokku lepitud töögraafiku järgi pidanuks valmima renoveeritud kujul alles järgmise aasta kevadel. Tartu Tee-avalitsuse juhataja Kuno Männiku sõnul ei valitud seda silda liiklussõlme avamistseremoonia läbiviimise paigaks mitte juhuslikult, vaid põhjusel, et seal avanev uuele kaunile kaarsillale suurepärase vaade. Pealegi oleks uuel sillal toimunud tseremoonia seganud liiklust peamagistraalil.

Tänu uue silla rajamisega kaasnenud maantee õgvendusele on nüüdsest teekond Tallinnast Tartusse ja vastupidises suunas 36 meetri võrra lühem. Lisaks sellele võidab liikleja teekonnal Tallinnast Tartusse ja vastupidiselt 5 sekundit. Ent mitte need mõnikümne meetrit ega ka ajavõit polnud eesmärgiks suurejoonelise liiklussõlme rajamisel. Selleks oli hoopis liiklusohutus. Liia kiire vana sild endast ohtu ka konstruktsioonilises mõttes.

Miljonid läksid asja ette

Puurmani uue liiklussõlme ehitamisega likvideeriti üks liikluse ohtlikumaid kohti Tallinna-Tartu maanteel. Uus 1,8 kilomeetri pikkune liiklussõlm on liiklejatele märksa ohutum ning aega ja närvikulu säästvam. Kaunis kaarsild on 67 meetri pikkune ja selle ilust ettekujutuse saamiseks tasuks kõigil,

Uue liiklussõlme avamistseremooniast said osa kõik, kes kolmapäeval Puurmani vanale sillale olid tulnud.

kellele selleks huvi, kordki Puurmani liiklussõlme juures peatrassilt maha pöörata.

„Viis aastat tagasi alandatud liiklussõlme projekterimistööd kulgesid alguses üle kivide ja kändude, mille põhjuseks olid keskkonnanõuded, mis tulenesid Pedja jõest ja seal elavate suurepärase vaade. Pealegi oleks uuel sillal toimunud tseremoonia seganud liiklust peamagistraalil.

Ta tänas projekterijaid, ehitajaid ning kõiki, kes liiklussõlme valmimise oma panuse olid andnud. „Ma loodan, et need 160 miljonit krooni, mis liiklussõlme ehitamiseks investeeriti, on läinud asja ette. Kõik liiklejad, kes seda liiklussõlme kasutavad, võivad selles ise veenduda,” lausus Sõrmus rahulolevalt.

Objekt valmis kokkulepitust varem

Avamistseremoonial esinesid Puurmani kooli lapsed, kes olid ilusad sõnad Pedja jõest regilauluks vorminud. Lastelaulu kuulnud Eesti majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts tunnistas, et laste kaunis laul võttis tal suust kõik need sõnad, mida ta sündmuse pidulikkust arvestades lausuda soovis.

Ministri tänusõnad kuulusid lisaks laulustele ka projekterijatele, ehitajatele ning liiklussõlme

valmimisele kaasa aidanud firmadele ja inimestele.

„Vähe on riigi poolt tellitavate objektide, mis valmivad enne kokkulepitud tähtaega,” oli majandusminister silmnähtavalt rõõmus. Minister kiitis ehitajat, kes hoolimata vahepeal toimunud hinnatõusudest suutis algselt paika pandud hinnast kinni pidada.

Bussipeatuse probleem endiselt õhus

„Investeering summas 160 miljonit krooni on kindlalt suurim Jõgeva maakonda tehtud investeering käesoleval aastal,” oli Jõgeva maavanem Aivar Koka tähtsaim sõnum liiklussõlme avamisel viibinud inimestele. Samas oleks maavanemal olnud hea meel, kui liiklussõlme avamine oleks toimunud pimedal ajal.

„Ükski Jõgevamaa kolmest linnast oma õhtuse tulede säruga ei suuda konkureerida Puurmani liiklussõlmega,”

nentis maavanem.

Koka hinnangul on liiklussõlme tähtsus eelkõige liiklusohutuse kasvus. On ju paljud liiklejad varasemal ajal jätnud selles paigas oma elu liiklusõnnetuste tagajärjel. Kõige ilusa kõrval tehti aga juttu Puurmanisse nii kaua oodatud bussitaskust.

Ümberehituste käigus on Põltsamaa suunas asuv Puurmani bussipeatus toodud peatrassist eemale. Maanteeameti esindajatele pandi südamele, et nad leiaksid lahenduse projekterida ja ehitada bussipeatus välja Puurmanist lähtuva tee ja Tallinn-Tartu maantee Põltsamaa-poolse ristmiku kohale. Nii jääb Puurmani rahvas lootma sellele, et lisaks vajalikule liiklussõlmele leiab lahenduse ka aastaid üleval olnud bussipeatuse probleem.

TOOMAS REINPÖLD

Maanteeameti europrogrammide osakonna juhataja Urmas Konsap tutvustas lindilõikamisele järgnenud pressikonverentsil Puurmani koolimajas plaane, mis on seotud Tartu-Tallinna maantee neljarealiseks ehitamiseks Tallinnast Mäoni.

Praegu on käimas hange 6,4-kilomeetrise Mäo möödäside projekterimiseks ja ehitamiseks esimese klassi teeks. Ehitus peaks algama tuleva aasta augustis ning lõppema 2010. aasta augustis.

Pooleliolev Vaida-Aruvalla teelõik peaks valmima 2008. augustis.

2009. aasta lõpus on plaanis alustada ning 2011. aasta sügiseks lõpetada Aruvalla-Kose lõigu ehitus. Täna on alustatud Kose-Mäo lõigu projekterimist, mille ehitusajaks on maanteeameti kavast 2010-2012.

14-kilomeetrise Tartu ümbersõidu ehitus Kandiküläst Uhtini peaks algama 2009. aasta lõpus.

Majandus- ja kommunikatsiooniminister kommenteeris tutvustatud töökavasid nentides aga, et kõigi ettelõetud daatumite paikajäämine sõltub sellest, kas valitsus ütleb uuele riiklikule teehoiukavale lähinädalail üksmeelse jah-sõna.

«Minu ja rahandusministri esitatud kava järgi on need aastanumbrid realistlikud,» sõnas Juhan Parts. «Kui tulevad muud seisukohad, on teine olukord. Loodan, et jõuludeks on asi selge. Mina ja IRL sellest kavast midugi loobuda ei taha.»

LÜHIDALT

Annika Kallasmaa pälvis Aasta Keskkonnateo konkursil tunnustuse

Kolmapäeval tegi Keskkonnaministeerium teatavaks konkursi Aasta Keskkonnateo 11 preemiasaajat. Seekord võisteldi kolmes kategoorias: Aasta Keskkonnateo auhinna pälvis kolm ning nii Keskkonnateo kui ka Keskkonnateo auhinna said neli asutust.

Pidulikult auhindade ja tänukirjade üleandmisel oli ministeeriumil kaks korda põhjust nimetada ka Jõgevamaad. Nimelt Põltsamaa Ühisgümnaasiumi projekti juht Annika Kallasmaa tunnustati Aasta Keskkonnateo konkursil tänukirjaga vana-paberi kogumiskampaania korraldamise eest Põltsamaa linnas. Aasta Keskkonnateo 2007 II preemia pälvis aga Sadala Põhikool, õuesõppe võimaluste arendamise eest koolis - õuesõppeklassi, putukate hotelli ja päikesekella rajamise eest. VU

Elistvere Loomapargi tegevus peab jätkuma

Riigikogu Eestimaa Rahvaliidu fraktsioon taunib keskkonnaminister Jaanus Tamkivi tegevusetust Elistvere Loomapargiga seotud probleemide lahendamisel.

„2007. aasta riigieelarves on loomapargi investeeritud ettenähtud vahendite kasutamine keskkonnaministri poolt peatatud, samuti on otsustamata pargi tegevuse toetamine 2008. aastal,» ütles Riigikogu Eestimaa Rahvaliidu fraktsiooni aseesimees Mai Treial.

Elistvere Loomapargi toetusest ilmajätmine seab ohtu loomade tervise ning võib viia pargi sulgemiseni, mille tulemusel hävivad seni tehtud investeeringud ja vabatahtlike panus.

Elistvere Loomapark on oluline piirkonna arendaja, olles Eesti üks populaarseim ja enamkülastatav turismiobjekt. Loomapargi 10,5 hektaril asuvad loomad ja loodusõpperajad, mis on märgistatud taimede ja loomade nimetustega. „Lisaks on loomapargi eesmärk keskkonnahariduse edendamine,» tödes Treial.

UNICEF on tunnustanud Elistvere Loomaparki Eesti laste heaks tehtu eest Sini-linnu aastapreemiaga. 2006. aastal külastas Elistvere Loomaparki umbes 70 000 inimest.

Riik kaotab uute apteekide avamise piirangu

Uuest aastast kavatseb sotsiaalministeerium kaotada piirangu, mis keelab praegu uue apteegi asutamise linna, kus iga 3000 elaniku kohta on üks apteek olemas, kirjutab Postimees.

Kaks aastat kehtinud piiranguga sooviti suurendada maapiirkondades ravimite kättesaadavust, suunates uute apteekide rajamise linnast välja vähemasustatud piirkondadesse, kuid soovitud tulemust pole.

BNS

OÜ AMESTRON
Põltsamaa vald, Kaarlimõisa

REIFEN/HINGHAUS GmbH

Saksamaal taastatud talverehvid sõidautodele ja kaubikutele.

Muster	Mõõt	Hind naastuta	Hind naastuga
	Nord Frost 3*	175/70 R13	550.- 670.-
		185/70 R14	650.- 770.-
		175/65 R14	565.- 685.-
		185/65 R14	600.- 720.-
		185/65 R15	605.- 735.-
		195/65 R15	660.- 790.-
		195/60 R15	620.- 750.-
		205/60 R15	631.- 761.-
		205/55 R16	954.- 1104.-

Saksa kvaliteet Eesti hinnaga!

Rehvide müük E - P 8.00 - 23.00
Tel. 5349 2239 Pakume ka paigaldustööd.

- Saadaval uued rehvid Barum, Continental, Nokia, Marix
- Protekteeritud veoautorehvid
- Veoteenus väikekaubikuga 4 kr/km

Korraldatud jäätmevedu käivitub märtsis

Põltsamaa linnas, Põltsamaa, Pajusi ja Puurmani vallas tunnustati Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskuse (KEJHK) korraldatud konkursi alusel jäätmevedajaks Ragn-Sells AS, kes alustab korraldatud jäätmevedu 1. märtsil 2008. aastal.

MTÜ KEJHK viis oma valitsuste nimel läbi avaliku konkursi, mille eesmärk oli ainuõiguse andmine ja jäätmevedaja leidmine olmejäätmete veoks järgneva kahe aasta jooksul. Põltsamaa piirkonnas konkureeris kaks jäätmevedajat: Ragn-Sells AS ja AS Jõgeva Elamu. Konkursi võitjaks osutus Ragn-Sells AS. "Ragn-Sells ASI pakkumine oli kõige parem. Põhikriteeriumid, mille alusel konkursi võitja välja valiti, olid kliendihaldamise kogemused ja loomulikult konteinerite tühjendamise hinnad. Jõgeva Elamu AS jäi Ragn-Sells ASile alla just väiksemate kliendihaldamise kogemuste poolest," märkis KEJHKse tegevjuht Arvo Rosimannus.

Korraldatud jäätmevedu algab märtsis

KEJHK ja Ragn-Sells ASI vaheline Põltsamaa piirkonna korraldatud olmejäätmete veo- leping sõlmitakse detsembris keskpäevaks. Korraldatud jäätmevedu algab aga 1. märtsil 2008. aastal. Selleks ajaks tuleb Ragn-Sells ASil iga Põltsamaa piirkonna jäätmevaldaja- ja jäätmetekitajaga sõlmida leping, kus konkreetset panakse paika konteineri suurus ja veosagedus, mis on kohalike omavalitsuste poolt määrusega "Korraldatud jäätmeveo rakendamise tingimused ja kord" eelnevalt volikogude poolt juba miinimumsagedusega paika pandud. Jäätmevaldajate ja Ragn-Sells ASI vahelisi lepinguid saab piirkondliku müügijuhil Piret Milleri sõnul sõlmida Interneti vahendusel ja ka Põltsamaal kohapeal, vähemalt paari päeva jooksul enne järgmise aasta esimest märtsi. Samuti on võimalik lepinguid sõlmida kõikides Ragn-Sells ASI teeninduspunktes, mis asuvad Tallinnas, Tartus, Pärnus, Kiviõlis ja Haapsalus.

Tekkivate olmejäätmete kogus tuleb täpselt selgeks teha, sest siis ei aja konteinerid üle ega tule ka pooltühjade konteinerite tühjendamise eest maksta.

Mida tähendab korraldatud jäätmevedu?

Jäätmeseadus näeb ette kohustuslikku prügiveedu iga elamu, suvila, tootmishoone jne juurest. Korraldatud jäätmevedu tähendab aga, et iga omavalitsus määrab oma territooriumil ära jäätmeveopiirkonna või -piirkonnad, jäätmeveo teenustasu piirmäärad ning tingimused ja annab konkursi korras väljalititud jäätmevedajale ainuõiguse jäätmete äraveoks. Põltsamaa piirkonna omavalitsused delegeerisid konkursi korraldamise õiguse KEJHKle.

Iga jäätmevaldaja (jäätmetekitaja) loetakse korraldatud jäätmeveoga liitunuks automaatselt pärast konkursil edukaks tunnustatud vedaja ja ainuõiguse andja vahelise lepingu sõlmimist ning jäätmevaldajal tuleb sõlmida jäätmekäitlusleping konkursil välja valitud vedajaga. Kõik eelnevad lepingud kaotavad seejuures automaatselt oma kehtivuse. Alates 1. märtsist peavad Põltsamaa piirkonna kõik kinnis- ja vallasvara omanikud (suvilad, korteriühistud, ettevõtted jne) omama regulaarselt tühjendatavat sobiva suurusega konteinerit. Seaduse järgi ei vabasta isegi lepingu mittesõlmimine jäätmetekitajat regulaarsest prügi ülevõtmise kohustusest. Samas võib omavalitsus erandkorras, teatud tähtsajaks, lugeda jäätmevaldaja kor-

raldatud jäätmeveoga mitte-liitunuks tema põhjendatud avalduse alusel, kui isik korraldab jäätmekäitlust ise. Sel juhul tuleb ühendust võtta kohaliku omavalitsusega ja esitada kirjalik selgitus oma jäätmete käitlemise kohta. Kohaliku omavalitsusega on mõttekas ühendust võtta kõigil, kellele seoses korraldatud jäätmeveoga midagi arusaamatuks jääb.

Millised jäätmed on segaolmejäätmed?

Jäätmeseadus ütleb, et segaolmejäätmed on kodumajapidamises tekkivad olmejäätmed ning kaubanduses, teeninduses, ettevõtetes, asutustes tekkivad koostiselt ja omadustelt segaolmejäätmetega samalaadsed jäätmed. Segane tekst, mis tegelikult ei ütle inimestele midagi konkreetset. Õnneks on täpselt määratletud kõik see, mis ei ole segaolmejäätmed. Segaolmejäätmete alla ei kuulu puuoksad, puulehed jne. Samuti ei ole segaolmejäätmed pakendijäätmed, paberi- ja papijäätmed, ehitus- ja lammutusjäätmed, suuremõõtmelised jäätmed, vedeljäätmed, ohtlikud jäätmed, elektroonikajäätmed, bussipeatustes, tänavatel, avalikes parkides, kalmistutel ja haljasaladel tekkivad jäätmed ning massiüritustel tekkivad jäätmed.

Olmejäätmete konteineri-

tesse viskamisel soovitakse jäätmed pakkida plastkottidesse, et need ei levitaks eba-meeldivat lõhna, ei ohustaks inimeste tervist ega määriks konteinerit. Samuti soovitakse inimestel jälgida, et konteineri kaas oleks korralikult suletud.

Kogus tuleb selgeks teha

Kuna jäätmevedaja hakkab konteinerid teatud regulaarsusega tühjendama, tuleb igal jäätmevaldajal olmejäätmete tekkimise kogus põhjalikult selgeks teha. Muidu juhtub nii, et maksta tuleb pooliku konteineri tühjendamise eest ja see vaevalt kellegi rahakotti röömustab. Konteinerite suurused aga kõiguvad vahemikus 80 liitrit kuni 4500 liitrit ja tühjendamise hinnad 31,80 kroonist kuni 566,40 kroonini. Nagu näha, on siin mõtlemissuurt küllaga.

Konkreetselt maksab aga 80 l konteineri tühjendamise 31,80 krooni, 120/140 l 47,20 krooni, 240 l 59 krooni,

340/370 l 72,00 krooni, 600 l 88,50 krooni, 800 l 107,40 krooni, 1500 l 188,80 krooni, 2500 l 312,70 krooni ja 4500 l 566,40 krooni.

Tühjendamise sageduse määrab konteineri suurus

Prügikonteinerite tühjendamise sagedused on reeglina määratud konteineri suurusega. Seetõttu saab juttu teha ainult konteinerite tühjendamise miinimumsagedusest, mis on ära määratud iga kohaliku omavalitsuse "Korraldatud jäätmeveo rakendamise tingimuste ja korraga".

Põltsamaa linna eramajade konteinerid tuleb näiteks tühjendada minimaalselt üks kord kuus. Kortermajade korral tehakse aga vahet korterite arvu järgi. 1-2 korteriga korterelamute konteinerid võib tühjendada üks kord kuus ja alates kolme korteriga kortermaja korral juba vähemalt kaks korda kuus.

Pajusi valla Aristvere, Kalana, Pajusi, Pisisaare ja Vägari alevikes tühjendatakse prügikonteinerid minimaalselt üks kord kuus ja kõikjal mujal minimaalselt kord kvartalis. Puurmani valla Puurmani, Saduküla, Pikknurme, Laasme ja Härjanurme külades-alevikes tühjendatakse konteinerid samuti üks kord kuus ning mujal Puurmani valla territooriumil minimaalselt kord kvartalis. Ka Põltsamaa valla territooriumil hakkab prügikonteinerite regulaarne tühjendamine käima sama süsteemi järgi nagu Pajusi ja Puurmani vallas - keskasulates vähemalt kord kuus ja hajaasustusega aladel minimaalselt kord kvartalis.

RAIVO FELDMANN

TEADMISEKS

Ragn-Sells ASil on üle Eesti 5 teenindusbürood ja 9 tegevuskohta, üle-eestiline infotelefon (15 155), 270 töötajat, 35 000 klienti, 100 eriotstarbelist autot ja 18 500 kogumisvahendit. Ragn-Sells ASI juhtimissüsteem vastab ISO 9001 ja ISO 14001 sertifikaatide nõuetele. Oma põhiväärtusteks loeb firma aga ausust, innovaatilisust, ettevõtlikkust, keskkonnateadlikkust ja hoolivust.

www.ragnsells.ee

Ragn Sells'i poolt kasutuses olevate konteinerite suurused

140 liitrit

240 liitrit

370 liitrit

600 liitrit

800 liitrit

2400 liitrit

4500 liitrit

Alates 01.01.2008 ei tohi jäätmeseaduse kohaselt olmejäätmeid sortimata kujul enam prügimäele ladestada. Eraldi tuleb koguda vanapaber, pakendijäätmed, biolagunevad aia- ja haljastusjäätmed (need võib ka kohapeal kompostida) ning ohtlikud jäätmed.

Avalike valikogumise konteinerite asukohtade info leiata Rohelise Punkti ja Pakendiringluse kodulehekülgedelt. Ohtlikud jäätmed saab viia jäätmejaama või ohtlike jäätmete kogumispunkti. Täpsemat infot saab kohalike omavalitsuselt.

**Vajad katust?
Aga palun - Ruukki meestelt abi saad!**

**Tuleme ja vaatame Teie katuse üle
ning kui vaja - teeme korda!**

**RUUKKI
express**

• teraskatused • vihmavesüsteemid • plekkseptatööd • katuste paigaldus

Põltsamaa
tel 775 2718, faks 775 2718, gsm 507 9381
poltsamaa@ruukkiexpress.ee
www.ruukkiexpress.ee

Linnapea võõrustas noormaadlejaid

Jaan Aiaots, Reet Alev ja Kadri Suni ilmutasid maadluspoiste elu ning tegemiste vastu siirast ja põhjalikku huvi.

Põltsamaa linnapea Jaan Aiaots võõrustas teispäeval spordikooli maadlusklubi tublisid maadlejaid. Linnapea kabinetis toimunud koosistumisel tehti juttu pea kõigest, mis puudutab maadluspoiste elu, treeninguid, kooliprobleeme ja nende vaateid tulevikule.

Eesti noorte vabamaadluse meistrivõistlused korraldas juba kaheksandat aastat järjest Põltsamaa spordikool. Kui möödunud aastal saavutas spordikooli maadlusklubi klubide arvestuses esikoha, siis seekord, vaatamata suuremale punktisaagile kui möödunud aastal, jäädi võrdse punktide arvuga Viljandi Tuleviku järel teiseks. Tulemus on tegelikult väga hea, sest spordikooli maadlusklubi võib Viljandi Tuleviku kõrval käabusklubiks lugeda. Tulevik on maakonnaklubi, kus töötab kolm treenerit ning mille maadluskeskused asuvad Mustlas, Viljandis ja Võhmas.

Tänu spordikooli maadlustreeneri Arved Külänurme tublile tööle on spordikooli maadlusklubi haare tegelikult ulatuslik. Võideti ju Eesti noorte vabamaadluse meistrivõistlustelt kokku kaheksa medalit. Eesti meistrivõistlustel osalenud üheteistkümne noormaadleja hulka mahtusid

Tallinna, Puurmani, Pajusi valla, Põltsamaa linna ja Põltsamaa valla maadluspoised. Seetõttu võõrustas noormaadlejaid koos linnapea ning linna haridus- ja kultuurinõunikuga ka Pajusi vallavanem Reet Alev.

Räägiti nii heast kui ka halvast

Linnapea kabinetis toimunud koosistumisel tehti juttu pea kõigest, mis puudutab maadluspoiste elu, treeninguid, kooliprobleeme ja nende vaateid tulevikule. Räägiti nii heast kui ka halvast. Jaan Aiaots on veendunud, et ilma hea treenerita maadluspoised nii kõrgeid tulemusi ei saavutaks. Treener Arved Külänurm peab aga äärmiselt oluliseks tihedat suhtlemist maadluspoiste vanematega, sest ilma koduse toetuseta ei ole lapsel lootust heale tulemusele. Samas jõutakse kõrgel tasemel sportlike tulemusteni ikka intensiivse treeningu kaudu, mida poisid teevad viis päeva nädalas (lisaks toimuvad laupäevadel tavaliselt võistlused) õppetöö kõrvalt.

Üheks edu võtmeks, lisaks intensiivsele treeningule, on asjaosaliste sõnul kindlasti poiste ja treeneri head omavahelised suhted. "Meil poistega omavahelisi saladusi ei ole. Ütleme alati välja kõik, mis me teineteisest mõtleme. Mina

ütlen alati välja, mis ma poisitest mõtlen, ja poisid ütlevad alati, mis nad minust arvavad, mis ma valesi teen ja mida võiks nende arvates paremini teha. Vastastikune teineteise usaldamine ja austamine annab nähtavasti paremaid tulemusi," on Külänurm kindel.

Ühiskümnaasiumis on probleeme

Ühiskümnaasiumi õpilased saavad korda nii häid kui ka halbu tegusid. Head

teod ununevad kiiresti, kuid halvad jäävad meelde ja neist räägitakse kaua. See on igipõline probleem, kuid miks see nii on, ega sellele keegi konkreetselt vastata oska.

Suur osa maadluspoiste õpib just ühiskümnaasiumis, kus nii mõnelgi nooremal maadluspoisel on tekkinud psüühiliselt pingelised omavahelised suhted. Isegi linnapeale oli suureks üllatuseks, et mõnes klassis spordipoisse ei austata, pigem põlatakse. Hoopis populaarsem on hängimine, tsillimine, löötimine jne. Juhutub kahjuks sedagi, et klassi halva suhtumise tõttu tuleb sporditegemisest hoopiski loobuda. Arved Külänurm ei saa sellistest asjadest aru ja ütleb, et klassijuhatajad peaksid ju klassis toimuvat märkama.

Laste omavahelised suhted on alati keerulised olnud ja jäävad keeruliseks ka tulevikus. Just seetõttu ongi oluline, et vähemalt spordikooli maadlusklubis on need hästi paigas. Treener on sõbralik, aus ja abivalmis ning poisidki toetavad üksteist nii heas kui halvast.

Arved Külänurm on mitmeski mõttes eriline inimene

Arved Külänurm on Põltsamaal maadluspoiste treenerid juba alates seitsmekümnendatest aastatest. "Maadlusmatti nägin esmakordselt 1965. aasta septembris," kostis Arved. Linnapea küsimusele, mis Arvedit sinna maadluse juurde kiskus, saime kuulda pika ja huvitava loo. Selgus, et "põhisüüdlane" selles on Juhan Kalde, kes oli omal ajal Tihemetsas maadlustreener.

Tegemist on Eesti meistriga 1939. aastast, kui ta finaalis seljatas Kristjan Palusalu enda.

"Juhan tegi mulle selgeks, et maadlus on Eesti mehele see kõige õigem spordiala," meenutab Külänurm. Kuni selle ajani olid mehe lemmikspordialadeks hoopiski suusahüpped ja riistvõimlemine. Diplomi peal aga on tal kirjas, et arved Külänurm on kehalise kasvatuse õpetaja ja suusatreener.

"Riistvõimlemise treeneriks ei saanud ma õppida seetõttu, et õpperühma ei saadud kokku. Tänu sellele, et minu kodu juures asus suusahüppe trampiin, sain aga tuttavaks suusahüpetega," rääkis treener oma sportlaseteest.

Arvedil on otsesid kokupuuteid olnud väga paljude spordialadega. Kolm aastat oli ta omal ajal isegi Eesti orienteerumiskoondise peatreener ja tema ainuke Eesti meistritiitel on saadud autoorienteerumises.

Põltsamaa spordikooli maadlusklubi treeneri Arved Külänurme mitmekülgset sporditegemise kogemused tulevad tema treeneritöös ilmselgelt kasuks. Tänu mitmekülgsetele teadmistele ja kogemustele on maadlustreening poistele huvitav ja mitmekülgne ning selles seisnebki maadluspoiste üks edu võti. Seetõttu pole mingit põhjust arvata, et linnapea ei saaks tulevalgi aastal maadluspoistele ja nende treenerile järjekordset pidulikku vastuvõttu korraldada.

RAIVO FELDMANN

Pidulik maadluspoiste ja nende treeneri vastuvõtt linnapea kabinetis lõppes traditsioonilise ühispildi tegemisega.

Põltsamaa CUP-ilt teine koht

Eelmisel pühapäeval mängiti Felixhallis jalgpalli. Toimus järjekordne Põltsamaa CUP 1995. a ja hiljem sündinud poistele. Turniir oli üleriigiline ja osales kaheksa võistkonda. Alustati väga hästi. Alagrupis võideti Tartu SK 10 Pemium ja FC Paide 5:0 ning Tallinna Kalev 3:1. Poolfinaalis favoriidiks peetud FC Tartu Olümpia 3:2. Iluvärava lõi Martin Kuusk. Kahjuks ei jätkunud poistel finaalsiks enam värskust. Ükski väljakumängija ei näidanud üles innukust ega võidutahet. Ainult väravavaht Kristjan-Sander Epro imetõrjed hoidsid veel Põltsamaa poisse kiirest hävingust. Lõpuks siiski Pärnu poiste tahtmine võitis ja seega kuldmedalid viidi

Pärnusse. Pronksi-mängus võitis Tartu Olümpia Tallinna Kalevi. Põltsamaa võistkonnas mängisid: Kristjan-Sander Epro, Mikk Kesküla, Taavi Arula, Märt-Hendrik Olm, Renar Kitzel, Genet Schneider, Martin Kuusk,

Kristjan Langebraun, Kaarel Põldma, Targo Parkala, Margo Parkala, Karl-Sander Nool, Rivo Murumägi ja Andreas Alnek. Auhinnalauda aitas täita Eesti kultuurkapitali Jõgevamaa ekspertgrupp.

SILVAR LUHT

LÜHIDALT

Taavi Otsuse ja ansambli Ska Faktor laul pääses Euroolaulu rahvusliku eelvooru finaali

Eelmisel nädalal valis žüri Euroolaul 2008 konkursile esitatud laulude seast välja võistluslood, mis lisaks kuult autorilt tellitud teostele pääsevad lõppvõistlusele.

Viie väljavalitud laulu seas on ka Põltsamaalt pärit Taavi Otsuse ja Ska Faktori lugu "Real Big Money".

Euroolaulu 2008 Eesti rahvusliku eelvooru finaali pääsenud kümme laulu tutvustav saade on eetris 26. jaanuaril kell 21.35. Nädal hiljem, 2. veebruaril kell 21.35 toimub Eesti finaali, kus telefonihääletus selgitab välja Eestit esindava laulu maikuus Belgradis toimuvale Eurovisiooni 53. lauluvõistlusele.

Laupäeval toimub ujulas perespordipäev

Laupäeval peetakse maakonna ujulates (Põltsamaal ja Kuremaal) perespordipäeva. Päev on rahvale tasuta ning selle korraldajateks on Jõgeva Maavalitsus ja tervisenõukogu, toetajaks pooleks on JSL Kalju. Põltsamaal Pajusi mnt 18 on nii saun kui ujula sel päeval avatud 12-14ni. Saab teha nii vesiaeroobikat, käia ujumas kui ka saunas. Kuremaa ujulas jätkub mitmesugust tegevust hommikupoolikul kella 11st kuni 17ni õhtul. VU

Esmaspäeval avatakse kunstiselti aastanäitus

Seekordne Põltsamaa Kunstiselti aastanäitus on seotud graafika-aasta lõpetamisega. Näituse pidulik avamine toimub esmaspäeva õhtul 18.00. Nii, nagu möödunud aastal oli tegemist koopia-aastaga, oli tänava käsil graafika-aasta. Näitusetööd pärinevad täiskasvanutelt, kes on viis aastat osalenud kujutava kunsti kursustel ja selle lõpetanud, samuti on lõpetanud ka möödunud aastase koopiakursuse. Enamik väljapandust on II poolaasta sügavtrükitehnika tööd. Tutvustatakse graafikatehnikat. Näitus jääb avatuks 28. detsembrini. VU

Ilmajaam annab lootust valgeteks jõuludeks

Eesti meteoroloogia- ja hüdroloogiainstituut (EMHI) annab lootust, et detsembri lõpp ja seega ka jõuluaeg võib tuua miinuskraade ja lumesadu.

EMHI ilmaprognooside osakonnast kinnitati BNS-ile, et kui detsembri esimene pool tuleb võrdlemisi soe ja ööpäeva keskmine õhutemperatuur jääb plusspoolele, siis kuu kolmandast dekaadist läheb veidi külmemaks.

"Kuu esimesel poolel sajab enamasti lörtsi ja vihma, mõnel päeval ka lund, aga kuu teisel poolel ja lõpus on loota, et sulailmu on vaid üksikuid ja enamasti on saju korral oodata lund ning ka tuisku," kinnitavad sünoptikud.

Jõulude ajal on loota, et ilm püsib detsembri keskmisel tasemel ehk ööpäeva keskmine õhutemperatuur jääb miinuspolele. Suurt pakast siiski oodata ei ole ja ööpäevane keskmine temperatuur ulatub maksimaalselt 4-5 miinuskraadini. Siiski ei julge sünoptikud välistada, et ka jõulupühade mõnel päeval pöörab ilm lühiajaliselt sulale. BNS

Põltsamaal FELIXHALLIS

Pühapäeval, 9. detsembril
kell 10.00 - 16.30

PÕLTSAMAA CUP JALGPALLIS

Osalevad 1997. a. ja hiljem sündinud
laste võistkonnad üle vabariigi

Korraldab: Põltsamaa JK Sport
Toetavad: Eesti Kultuurkapitali Jõgevamaa Ekspertgrupp
SA Põltsamaa Sport

Adavere koolis korraldati vägivallavastane konverents

Adavere Põhikoolis peeti õpilaskonverents "Meie saame hakkama vägivallata". Projekti algataja ja eestvedaja oli kooli sotsiaalpedagoog Liia Aun.

Esimene etteaste oli sama kooli õpilaselt Stina-Mari Pärilnilt, kes oli oma loengu üles ehitanud vabal valikul raamatust välja võetud katkendile.

"See oli väga huvitavalt koostatud ettekanne ja pakkus põnevust," iseloomustab Liia Aun.

Rahuklassi õpetaja Ede Paju võttis oma ettekanandes aluseks aastatepikkuse rahuklassis tehtud töö, sealt saadud kogemused ning tähelepanekud. Paju rääkis õpilastele, kuidas maailma parandada ja muuta. Õpetaja tõi välja vana tuntud tõe, et maailma muutmist tuleb alustada iseendast.

"Visatud kivi võid kinni püüda, kuid lendu lastud sõna enam kinni ei püüa. Oleme sallivamad, sõbralikumad ja rohkem abivalmis, näeme ja aitame oma kaaslast, siis muutub ka maailm paremaks," kutsus Ede Paju koolinoori üles humaanselt käituma.

Põhiettekanded olid politsei- ja ohvriabitöötajalt

Põhiettekanded olid Jana Õimult Lõuna Politseiprefektuuri Jõgeva Politseijaoskonnast ning Agur Karukäpalt Jõgeva Ohvriabikeskusest.

Jana Õim tõi oma ettekanandes esile huvitava tõiiga, et kui koolis esineb vägivalda ja poisid on vägivaldsed tütarlaste suhtes, siis sama suhtumine kaldub hiljem edasi nende perekondadesse. Poistest saavad pereisad, kes on vägivaldsed

Näitusega tutvuvad (vasakult) Angeelika, Kätlin ja Annika.

oma perede suhtes. Samades peredes kasvavad lapsed, kes näevad seda vägivalda pealt ja elavad selle koolis välja. Nii minnakse uuele ringile, seega kooli- ja perevägivald on omavahel väga otseselt seotud.

"Esiteasime Õimule küsimusi seadusandluse kohta, milliseid mõjutusvahendeid saab õpilastele rakendada, kui nad kooli- ja perevägivalda rikuvad," räägib konverentsi korraldaja.

Agur Karukäpp ohvriabist esines väga pika ettekandegaga, mille ta täismahus ka paberikandjal koos telefoninumbrite ja muu kontaktandmete ning informatsiooniga, kust vajadusel abi saada, õpilastele konverentsimappi lisas. Karukäpp selgitas õpilastele ohvriabi ole-

must, millal ja miks kannatanu võib nende poole pöörduda ja mis teda ohvriabis ees ootab.

"Kiusaja parim kaitse on anonüümsus. Keegi ei saa kiusatavat aidata, kui ei ohver ega kaasnägijad juhtunust ei räägi," selgitas ohvriabi töötaja koolinoortele. Karukäpa ettekanne kätkes endas ka soovitusi, kuidas vägivaldsete kokkupuutega käituda.

Probleem vajab põhjalikku käsitlemist

Õpilaskonverentsil osalesid õpilased 5.-9. klassideni. Kõik soovijad said ka mapi, mis sisaldas lühikokkuvõtteid konverentsi materjalidest, samuti ohvriabist ja lastekaitse liidust saadetud voldikuid.

Konverentsinädalal olid koolis väljas lastekaitseliidu poolt õpilastele korraldatud samateemalise vabariikliku näituse parimad tööd.

Nädal enne konverentsi korraldati Adavere koolis õpilastele vägivallateemaline ankeetküsitlus, selgitamaks hetkeseisu koolis ja õpilaste arvamusi ning ettepanekuid. Aun nimetab oma tähelepanekute, et nende koolis on võrreldes varasemaga koolikiusu vähemaks jäänud.

Õpilaskonverentsi järelkajana istusid pärast selle toimumist kokku ka õpetajad, et konverentsist kokkuvõtteid teha ja omakorda teema läbi arutada.

ÜLLE LÄTTE

Kuidas tegutseda ja kelle poole pöörduda?

NOORTE NÕUSTAMISKESKUS

Tel. 77 62 745
Mob. 5218088
www.jmnk.ee

NOORTE USALDUSTELEFON

Tel. 646 666

JÕGEVA OHVRIABIKESKUS

Agur karukäpp
Tel. 77 62 745
agur.karukapp@ensib.ee

OHVRIABI EESTIS (internetilehekülj)

http://www.ohvriabi.ee/

VÄLDI ÕNNETUSSE SATTUMIST:

1. Ole kooliteel tähelepanelik ja ettevaatlik!
  2. Ära mängi tikkude ega tulega!
  3. Ära mine ilma loata jääle!
  4. Ära mine ujuma üksi või tundmatus kohas!
  5. Vaata, et kodu võti ei satuks võõraste kätte.
  6. Ära kutsu endale külla võõraid, keda alles vähe tunnud!
  7. Ära mine kaasa võõrastega!
  8. Teata kodustele iga kord, kuhu, kui kauaks ja kellega Sa lähed!
  9. Ära puutu tundmatuid esemeid!
- NB! Püüa õnnetusse sattunut alati abistada. (Järgmine kord võid abivajaja olla Sina) Aga jälgi seejuures, et Sa ise samuti õnnetusse ei satuks.

ASSOTSIATSIION USALDUS

Assotsiatsiooni Usaldus ajalugu ulatub rohkem kui kümne aasta taha. Meie põhitöö on vältimatu psühholoogilise telefoniabi osutamine. Selleks on loodud üle-eestiline Muretelefon 126. Valides üle Eesti lauatelefonilt numbrid 126, on võimalik saada tasuta psühholoogilist abi. Telefonil pole minutimaksu, sh ka mitte kohaliku kõne minutimaksu. Helistamine on tasuta, nõustamine professionaalne ja maksimaalselt anonüümne, kuna telefonikonultatsioonide võrgustik paikneb hajutatult üle kogu vabariigi.

KUI HELISTAD HÄDAABI-NUMBRIL 112

1. Räägi, mis juhtus. Kirjelda õnnetust või ohtu, mis helistama sundis.
2. Kirjelda, kus juhtus. Püüa öelda võimalikult täpne asukoht - linn, tänav, maja, küla, talu nimi jne.
3. Ütle, kas keegi on kannatanud ja milline on tema olukord.
4. Ütle oma nimi ja telefoninumber, millelt helistad; näiteks naabri juurest valides naabri oma.
5. Vasta küsimustele lühidalt ja täpselt.
6. Ära katkesta kõnet enne, kui oled selleks loa saanud.
7. Ära helista hädaabinumbrile ilmaasjata või tühisel põhjuse! Nii võid segada tõsisel hädas olijate päästmist.
8. Olles kindel, et vaja on ainult politseid, vali 110. Nii saad politseiga kiirema ühenduse. Kui pole selge, kas vaja läheb ka teisi päästjaid (nt kiirabi), vali siiski 112 - ka sealt ühendatakse Sind politseiga.

KUI KEEGI VAJAB KIIRABI

1. Helista 112! Leia kiiresti lähim telefon. (Kui see asub kaugel, laena vastutuli-jatelt mobiiltelefoni). Ütle, mis juhtus ja kuidas abivajaja end tunneb. Räägi just nii, nagu eespool öeldud! Järgi 112 juhendeid, kuni kiirabi saabub.
2. Kui Sa pole abi vajaduses kindel, hüüa mõni täiskasvanu appi. Räägi talle, mis juhtus. Ta aitab Sul otsustada, millist abi on vaja.
3. Aita kiirabi kannatanunil Vaata, et ukseid ja teed oleksid kiirabile avatud (vali 112 ja ütle uksekood). Pane koer ja teised loomad kinni. Näita kiirabile juurdepääsuteed ning räägi arstile, mis juhtus ja kuidas on kannatanu seisukord muutunud.

POLITSEI

- kui Sinu suhtes või Sinu nähes on toime pandud õiguserikkumine, kuritegu (hooletu või halb kohtlemine, füüsilise, vaimne, seksuaalne vägivald, mis on põhjustanud kannatusi või kahju) helista kohe, teata kõigist kuriteoga seonduvatest asjaoludest **POLITSEIPREFEKTUURI** - kui Sul on informatsiooni tagaotsitava isiku, varastatud esemete (ka autode), liiklusõnnetuste vms kohta, helista telefonil 110.

Millised on Tõrakese laste toidueelistused?

Tänavu oktoobris ja novembris vaatlesid Tõrakese kõigi rühmade õpetajate abid ja õpetajad söögikordade ajal laste igapäevast toitumist ja maitse-eelistusi. Selgus, et lastele maitsevad väga hästi erinevad juur- ja aedviljasupid, piimasupid ning kohupiimaga magustoidud ja puuviljad.

2006. aastal Jõgeva maakonnas toimunud koolide ja lasteaedade võistluse "Tervislik, lõbus ja taskukohane unistusetoit koolis/lasteaias" retseptidest leidsid teiste seas äramärkimist Põltsamaa Tõrakese tervislikud retseptid. Tänavu oktoobris ja novembris - kokku kahel kuul - vaatlesid lasteaia kõigi rühmade õpetajate abid ja õpetajad söögikordade ajal, kuidas siis põngerjad meie tervislikku toitu söövad, ning hindasid nende igapäevast toitumist ja maitse-eelistusi. Leidsid kinnitust seisukoht, et lapsed on üsnagi sõltuvad oma rühmakaaslaste hoiakutest toidu suhtes. Näiteks novembrist oli sõimerühm, kes alles harjub lasteaia menüüga, tublim sööja, võrreldes 4-5aastaste rühma lastega. Parimad sööjad on 6. rühmas, kus on õpetajad Kristi

Kogerman, Anneli Lass ja Terje Saareleht ning õp abi Tamara Kommer.

Toitumisharjumused vajavad kujundamist

Võimaluste piires on lasteaia kokad arvestanud ikka laste toidueelistustega ning kasutanud ka teisi huvitavaid retsepte, toetudes enda kogemusele, toitumisspetsialistide soovitudele ning arvestades meie rahvusliku kõigi traditsioone. Menüüsse kuuluvad sellised toidud nagu hapukapsasupp, hernesupp, mulgipuder lihakuubikutega jne. Seekordne vaatlus andis võimaluse ka õpetajatele edasi anda oma tähelepanekuid ja nõuandeid menüü koostamise osas. Nii näiteks sooviti mulgi kapsaid, riivitud salati asemel juurviljalõike ja erinevaid küpsetisi reede õhtuks. Vaadeldud kahe kuu menüüd olid täiesti tavapärased võrreldes igapäevamenüüdega, aga seal leidis ka retsepte, mida varem nimistus polnud või lihtsalt polnud neid pikka aega lastele pakutud. Näiteks: astelpaju-keefirijook, kohupiima-kamavaht, rukkijahuvaht piimaga, piima-kõrvitsasupp jt. Selgus, et lapsed on oma eelistustes

konservatiivsed ning harjumisi vajab kujundamist.

Hommikueine annab energia ja hea meelolu kogu päevaks

Lasteaialaste lemmiktoidudeks hommikuti olid konkurentsitu kaks toitu: pannkoogid keediseiga, piim ning kohupiimavaht, rosinad, võisai, morss. Aga hästi maitseid ka piima-sarvekesesupp, võileib vorstiga ning omlett, võiseipik, piimakohv. Suur palve on lastevanematele: lapse esimene amps hommikul olgu ikka lasteaia söögilauas, koos mängukaaslaste ja õpetajatega, mitte maiustus kodus. Kohe pärast ärkamist pole ka keha veel täiesti ärge ja alles loob tasakaalu, aga päeva alustamiseks vajame kõik energiat ning seda pakub üksnes täisväärtuslik kiudainerikas toit, eriti täisteraviljapuder, mis ühtlasi äratab ka seedimisprotsessi ja loob aluse kogu päeva heale meeleolule. Väga tahaks praegusel päkapikua ajal lastevanematele meelde tulettada, et lapse sussi sees võiks isurikkuja kommi asemel olla hoopis värsked või kuivatatud puuvilju ja pähkleid.

Suupärased aedvilja- ja juurviljasupid

Lõunasöögi osas tegi rõõmu suppid ning juur- ja aedviljatoitude populaarsus, mis on tunnustuseks meie õpetajate ja kokade tänuväärsele tööle. Isu äratab borš, ühepajatoit, hernesupp, kartuli-klimbisupp kanalihaga, hakklihasupp, värsket kapsasupp, hakkliha-kaste kartulite ja porgandi toorsalatiga, aedviljaga hautatud liha kartulite ja värsket kapsalõiguga, guljašš kartuli ja peedi-küüslaugusalatiga jt.

Magusroogadest maitseid enam kohupiimavaht kisselliga, riisipuder kisselliga, jogurt helvestega, kohupiimavorm kisselliga, banaan jt erinevad puuviljad. Kuna lasteaed Tõrakes kuulub Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikku, pakutakse toorsalatit või puuvilju iga päev ja need mekivad hästi.

Piimasupp on leiva liumägi

Õhtuootena soovivad lapsed kõige rohkem erinevaid piimasuppe riisi või makaronitoodega ning sinna juurde erineva kattega võileibu: vorstiga, singi- ja kalavõiga, pasteediga.

Vaatluse põhjal saab väita, et leivasöömise harjumus on kõigil rühmadel väga hästi omandatud. Leiba küsitakse kõigil toidukordadel laual olevale sageli juurde. Õhtuoota lemmikutena väärivad nime-tamist veel õuna-plaadipirukas, stritsel, makaronid lihaga, kartulipüree lihakuubikutega, riisi-krabinuudlisalat jt.

Tervise üks alustalasid lisaks kehalisele aktiivsusele on tervislik ja mitmekesine toit. Tervisest aga sõltub esmaselt elukvaliteet terve eluea kestel. Inimene ise on oma tervise sepp. Aga eriti just väikelaste tervis sõltub otseselt tema pere eluviisist. Lasteaialaps veedab

suure osa oma päevast kollektiivi mõjuväljas. Koolieelses eas kujundatud tervislikud harjumused ja hoiakud muutuvad püsivateks. Lasteaed on siin suureks abiks ja kindlasti ka eeskujuks mitmekesise ja tervisliku toidu pakkumisel (kala, kana, liha, erinevad lisandid, toored ja keedetud köögiviljad, puuviljavalik, piimatooted, täisteraleib, või, joogid, supipäev magustoiduga), aga ka lauakattmise reeglite jälgimisel ja neist kinnipidamisel.

PIRET PÖLDRE,

Lasteaia Tõrakes tervishoiutöötaja